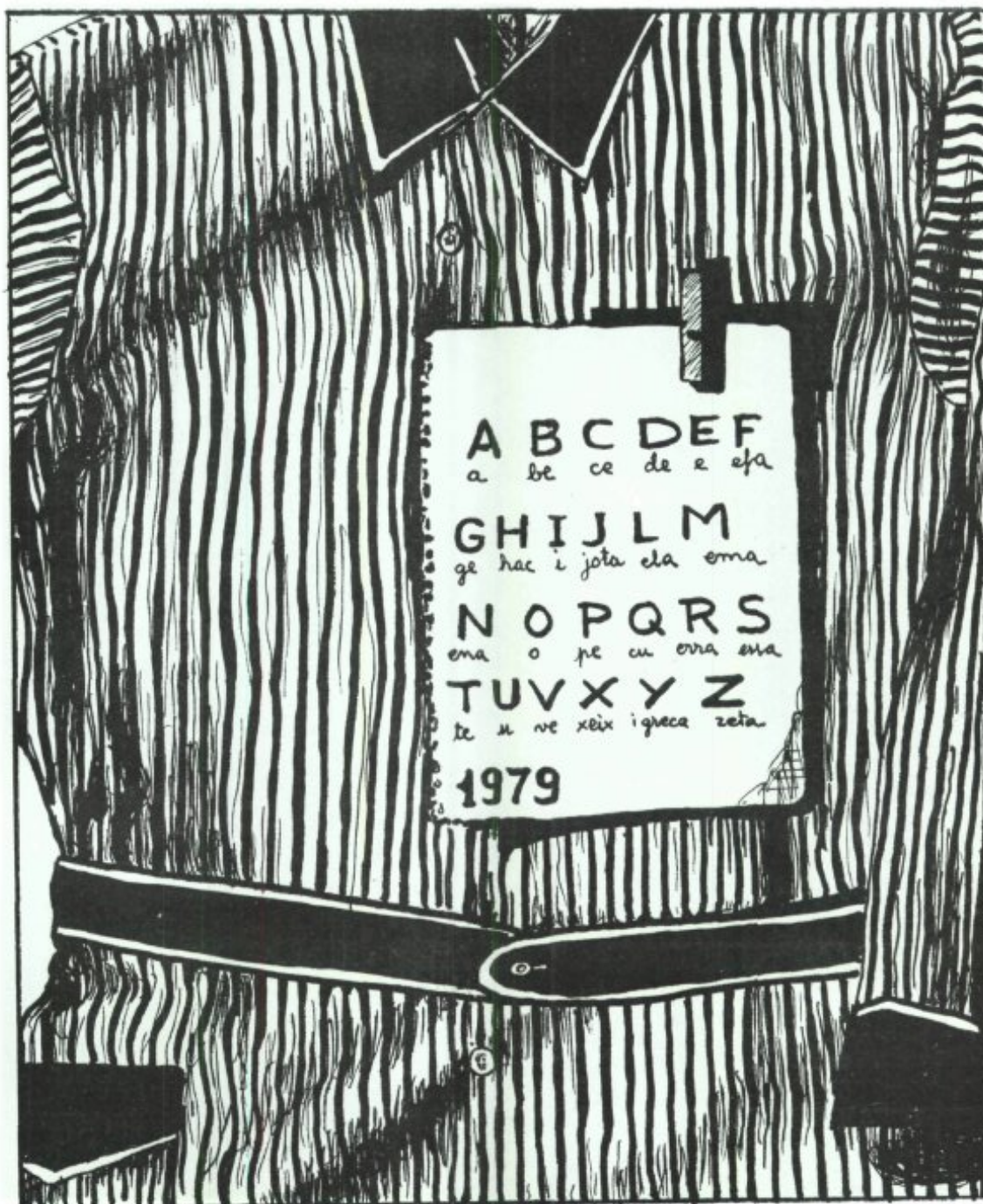

flor de card

SANT LLORENC DES CARDASSAR

DESEMBRE DE 1978

EDITORIAL

LA PART FORANA DE L'ILLA I EL TREN

En deu anys, la quantitat de quilòmetres de via de tren s'ha vist reduït en un cinquanta per cent. Aquesta xifra posa en l'evidència que també aquests darrers anys la política seguida respecte del transport col·lectiu a l'illa, no solament ha estat d'una miopia imperdonable, sinó d'una deixadesa evident i lamentable que, en tot cas, ens resulta a molts escandalosa. I això per no usar uns termes no tan suaus però potser més apropiats.

Per contra, al mateix temps s'ha potenciat la carretera i l'autopista, i s'han potenciat, en proporció inversa, a la disminució dels serveis de tren, unes línies de transport per carretera que no sempre -i aquí hi cabria una anàlisi en profunditat per a la qual hi ha dades-, ha respost a interessos legítims, sino que mes aviat ha col·locat els purament privats per damunt els públics.

Ara bé, no tractam d'establir la prioritat d'un servei, el tren damunt un altre, la carretera, ni de posar en discussió la necessària potenciació de la xarxa de carreteres de l'illa, sino que hem d'indicar que una cosa no ha d'implicar la desaparició de l'altra, perquè se tracta de dos procediments -carretera i tren- que se complementen i tots ens veuríem beneficiats de la seva conjunció.

Però encara hi ha més a dir: vivim uns moments, passam per una època, en que se posa en evidència de cada dia més la necessitat de potenciar els transports col·lectius sobre els transports individuals. L'encariment de l'energia, la congestió del trànsit, etcétera, imposaran en endavant noves formes de resoldre el sistema de transport i, com ja passa als països més avançats, la solució del tren s'imposa de cada dia més en el transport ràpid de viatgers. Just el contrari de la tònica que aquí s'ha donat per bona durant els darrers anys.

Fa temps que molts de nosaltres hem aixecat la veu contra allò que hem considerat no una mostra de progrés sino una autèntica regressió. I han estat moltes les veus que s'han aixecat també a la Part Forana cada vegada que se suprimia un tros de via o un servei de tren. Però se tractava de lluites contra un estat centralista, els plantejaments i interessos del qual passaven per uns meridians molt distints dels nostres, i contra això poc hi podiem fer.

Entram, però, dins la recta d'un camí que ens tornarà l'autogovern, i serem els homes de Mallorca qui podrem decidir sobre els nostres propis problemes. Per això, davant un Consell General que ja ha donat mostres d'interés per aquest tema, volem fer ara arribar la veu i l'opinió de la part forana. I volem manifestar que el tren, un mitjà de transport que Mallorca va aconseguir a darreries del segle, pot i ha d'ésser també un mitjà de transport per al futur. Que la renovació i ampliació del tren no solament és convenient, sinó també necessària, i que la seva potenciació ens haurà de proporcionar altra vegada un sistema de transport més econòmic, més net i més còmode. En definitiva, una cosa més racional per una Illa que un dia va ser la de la calma i que pateix un procés greu de deterioració en la qualitat de vida i en el medi ambient.

Com es pot parlar de l'any passat, a la vila? ¿Una enumeració cronològica d'uns fets? Quins fets? Què és un "fet"? De totes maneres, amb aquest sentit "Flor de Card", al llarg de l'any, ja ho hauria fet. Un repàs, un senzill, incomplet i no gens ambiciós repàs a l'activitat dels grups humans llorençins!. Però... des de quina perspectiva?

Des de una perspectiva "macro"? No pot ésser, puix en el transcórrer normal dels segles, això que anomenam any 78; dins les coordenades del temps, el 78, no és res si ho comparam amb els mils de milions d'anys dels passats o si ho comparam amb els mils de milions d'anys d'un possible futur. I el mateix passa si situam aquest St. Llorenç nostre -o alguna vanidosa persona- dins les coordenades de l'espai, en el sentit que ocupam una part insignificant del planeta Terra del Sistema Solar i situat dins la immensitat còsmica. Si miram el 78 a Sant Llorenç des Cardassar dins aquestes coordenades, dic, res no ha passat; i possiblement mai res no passarà.

Si, al contrari, intentam veurer-ho des de una perspectiva "micro", on la més petita pedra és formada per mils de més petites partícules (protons...), i a on cada ésser viu, sigui animal o planta, és compost per milions de cel·lules que, diàriament i a cada moment, es reprodueixen i moren, veurem que l'any no és més que la suma de multitud de moments, en els quals res té una significança particular.

Sols des de un punt de vista mig, "d'home sapiens"; animal resultant de l'evolució dels homínides, amb unes neurones cerebrals determinades, amb un "pensament" fruit de milers d'anys d'evolució cultural, situat a un lloc determinat, immers dins una societat concreta de mode de producció capitalista gairebé monopolista, i amb totes les limitacions que això suposa, es pot intentar esbrinar una mena d'anàlisi.

Facem un repàs!. Recordem sense vanitats, amb senzillesa aquest any que acabam de passar. Què resta dins el sedàs? ¿Quin "fet" es pot considerar transformador de sistemes i estructures?...

A nivell general.

Solament un grapat d'actes polítics -a part de revistes i cinema- ens han assabentat de que "ja tenim d e m o c r à c i a", i gairebé res -exceptuant els diaris- de que disposam d'un Consell General Interinsular (juliol). Actes polítics, d'altra banda, que no despertaren gaire espectació puix ni la presentació de U.G.T.(febrer), ni el miting del P.C.I.B.(juliol), ni el de la U.C.D.(novbre) aconseguiren una mitja assistència; i és que quaranta anys aiximateix són molts!. Potser solament la presentació de Unió de Pagesos(març) tingué certa significança al copar, aquest sindicat, les eleccions a Cambres Agràries en el mes de maig.

Dins aquest nivell, i de cara a les persones concretes, pot ser cal lamentar i recordar la mort de dues persones que marcaren una època llorencina: Mn. Martí Rosselló "Garrover"(gener) i la, per a molts entranyable, Sor Maria dels Innocents, "Sor Marieta"(març); així com la tràgica desaparició de l'amo En Francesc Pocapalla. També unes jubilacions singulars: la de Donya Bàrbara Ferrer (juny) i la de Don Francesc Ramis "don Paco"(setbre), ambdós membres, a la vila, d'una rara generació de "dons"; i també la del discutit i popular l'amo En Josep Jaume "Pep Comés"(setbre).

A nivell d'aparells ideològics.

A l'Ajuntament, gairebé lògica i relativa apatia tot esperant un canvi que no vé. Dins el marc de la vila, i a part els respectables doblers provinents de la Diputació, el discutit lloc (plet en dansa) d'emplaçament de la necessària gasolinera (abril-febre) i l'excortada reforma de "es taulado" de sa Plaça Nova(octubre).(Sempre al servei de la classe dominant!)

"Habemus Papam" dues vegades. L'Església llorencina -fins que es demostrí lo contrari o al manco s'institucionalitzin algunes funcions és el rector i el "vicari"- es mou. Arriba En Ramon Lladó, diaca solleric. Xerrades del P. Josep Amengual(~~ee~~ ~~tebre~~ febrer) de Pau Oliver(març), de Bartomeu Bennàsar(octubre-novbre-decbre). Obra a s'Escola Nova i reforma de la capella de la Mare de Déu Trobada(juny-setbre); amb solemne festa el Sr. Bisbe colocà la imatge romànica en el seu nou emplaçament. El grup de catequistes, durant tot els curs, intenta laborar profunda i acalladament. Campament a Sa Duaia (juliol) i festiva Nadalenc amb mitja entrada i un colom que no davalla.

A l'Escola, canvi de director -D.Joan Domenge "Agustí"- . Un fet prou important, la creació de l'Associació de Pares d'Alumnes, esperança després d'un naixement una mica controvertit(¿de l'Ajuntament o de l'Escola?). Reformes fora de temps (¿per què no es fan a l'estiu?). Noves classes de música i mallorquí. I el tragí d'En Jaume, el mestre artanenc, en organitzar rifes i festival per tal que els viatges de fi de curs minvin, una mica menys, la butxaca d'uns pares que mai ho agrairan. (Sempre al servei de la classe dominant!)

A altres nivells.

En l'aspecte esportiu cal destacar "l'ésser" del Cardassar que partí, de bell nou, éssent un grup d'amics que practicaven aquest esport amb una nova i encertada concepció: "fer esport per fêr esport"; nova concepció que, segons estesos rumors, tindrà poca durada (Poderoso caballero don dinero!).

També és ben destacable l'aparició, a la vila, d'un equip de bàsquet femení, el San Lorenzo, que usa el camp parroquial de s'Escola Nova.

I els caçadors?. Cacen i xerren; un grup amb nombrosos socis. Es pot parlar de "socialització" de la caça?.

"Sa banda", grup també ben nombrós que, any darrera any, demostra la sana caperrudesa d'unes persones que "fan" per gust. Sonen un instrument i si els escolten bé, i si no paciència. Concert de Santa Cecília a la Parròquia i nombroses sortides.

El Card comença l'any amb nous furs. Ball de fresses (febrer) Conferències: Sebastà Serra (febrer), Andreu Ferret (març), Miquel Mataix (abril). Cine-forum: "Ana i los lobos" (març). Excursions: al Ponent de l'Illa (març) i al Puig de Pollença (abril). El diumenge posterior a Sant Jordi, taula de llibres davant Sa Biblioteka. Extraordinària Junta Directiva, ben interessant. Potser, amb tot i amb això, cal lamentar, malgrat aquestes activitats, certa manca de punta, cert esperit de capdavanter, de progressiu, que a simple vista, i llevat excepcions, no pareix hagi tingut.

Poques sortides del Card en Festa (es pot parlar de desenganys?): a s'Arenal (febrer), Lluc (abril) i II trobada de ball mallorquí a Pollença (octubre). També actuacions a la vila i... "Sa Quadrilla", tan bullanguera com sempre!.

Un altre grup de gent (que feim?, què hauriem de fer?, ¿què farem?...), el Centre d'Esplai. De cara als pares: xerrades de Joan Sans (febrer), Joan Mora (febrer), Mata de Junc (abril), Dr. Ferret i Tomàs Pujol (abril), Jaume Albertí i Ramon Bassa (jobre) i Aina Moll (debre); i a Randa, presentació de ma memòria del crus 77-78 (setembre). De cara als infants: activitats els dissabtes i diumenges, acampades a Carrossa (abril) i Port Vell (maig) i campament d'estiu a Cala Sequer (juliol).

En l'aspecte festiu, un any bastant pobre ("ses festes de cada any van a menos" diu la gent). On és l'expressió popular? Uns Reis i un Sant Antoni decadents. Un Sant Sebastià bullanguer (per què aquesta "nova" festa?). Processons en la Setmana Santa (preclara demostració del fervor popular o pura comèdia?) Les festes patronals de sempre. Les de la Mare de Déu amb una mica més de sabor popular. I ja tornam ésser a les de Nadal.

Constitució, amb voluntat d'ésser municipal, d'una Escola de Mallorquí, en els locals de s'Escola (novbre)

A nivell de publicacions.

Aparició de la "Història de Sant Llorenç des Cardassar" (s. XIII-XVI), obra de Ramón Rosselló Vaquer, prologada per

Antoni Riera , il·lustrada per Josep Cortès i patrocinada per Diputació, Caixa, Ajuntament i Card.

Nova presentació dels "Goigs de la Mare de Déu Trobada".

De l'Escola surt una nova publicació "Picarol", majoritària ment realitzada pels alumnes (amb tot el que això, avui per avui, suposa). Pareix tindrà caràcter trimestral.

Flor de Card, la revista local, ha sortit puntualment cada mes. Potser destacable, la celebració del 6è aniversari (febrer) el ressò de les campanyes ciutadanes (març), el polèmic article de n'Antoni Font (març), el cavi de sistema de impressió -de la multicopista a la xerocopiadora- (maig), i una participació assídua a les trobades de Premsa Forana que es reflecteix sobre ses pàgines,

...

Molt o res, segons com es miri. Potser bastantes coses i poca, per a no dir gens, transformació (sempre queda alguna cosa!). Es una recordança, és un repàs.

Què no hi és tot?, potser, entre altres coses l'única font de informació és la mateixa revista.

Què és subjectiu?, evidentment -existeix, dins el camp de la informació la més simple objectivitat o és utopia?-.

Es una recordança. Saluti bon any 79 !.

AUTO - ESCUELA GILI

DIRECTOR: PEDRO GILI TOUS
C/ Gran Via, 42 - Teléfono 55 22 31
ARTA (Mallorca)

BOSCH I MASSANET

sastres

pça. mercedaris, 1-1r-2a
tel 21 52 65

ciutat

sucursal al
carrer de la creu, 9
sant llorenç des cardassar

LA EQUITATIVA

assegurances

ALFA

màquines de cosir

BERNAT POLIT

Cardassar, 17

PRE-MAMA y vestides bautize,

canastillas,

cunas y

celchas

REGIEN

NACIDO.

T/. 552124

El canvi de les persones públiques sempre remou certa il·lusió ("lo novell és bell"). Hi ha l'esperança de que el "nou" al manco no tindrà els mateixos defectes del qui està a punt d'anar-se'n. Passen dies, hi ha l'esperat canvi i... després dels primers contactes, un se n'adona que, poc més poc manco, tot se guirà igual; l'evolució és cosa lenta, d'anys i més anys; i la revolució, perillosa.

El canvi de cap d'Estat -després de quaranta llargs anys-, gairebé feia il·lusió a tothom (com bé s'ha demostrat), però ja a partir de la consolidació del canvi ha arribat això que, per un o altre motiu, diuen "desencant". Al manco a nivell de poble encara res no s'ha conegut, pareix ésser que tot segueix igual (no és qüestió "només" de noves eleccions municipals).

Potser tot és "normal", potser era així que havia d'ocórrer, que no hi havia motiu per a vanes il·lusions. ¿Per què, idò, el desencant? Què és el que talla l'ull de les il·lusions?... potser, fets i mots; persones.

A alt nivell, pareix ésser, que "tots" els partits amb possibilitat de govern fan, fins i tot, l'ullastre esbrancat per tal d'arribar a l'esperat poder. Pareix ésser que no interessa l'Estat, les nacions, els pobles, les persones, ni tan sols les tradicionals ideologies; interessa el poder (al servei de qui?, de què?; del "poble"?... ha, ha, ha). I aquí, a baix nivells, les persones tenen noms i llinatges, com tenien abans; tots ens co neixem (o ningú no es coneix?).

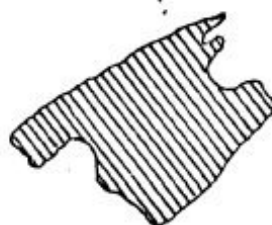
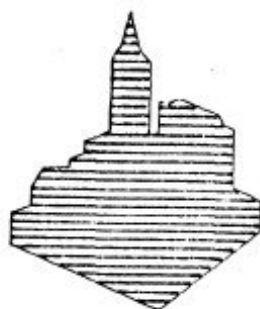
Amb tot i amb això, el que irremissiblement s'ha perdut, gastat, cremat... és el vocabulari, els mots, els substantius, puix al sentir el mot DEMOCRACIA, què haurem d'entendre?, ¿el govern de la "majoria" de persones (amb idees pròpies i personals)? ¿el govern del qui més crida o del més ràpid en exposar el pensament?, el govern del qui maneja els mitjans de informació?... Quan sentim el mot AUTONOMIA, quin concepte agafarem?, ¿el de AP, UCD, PSOE, PCIB, PSM o un altre?. Quan sentim "LLIUREMENT PEL POBLE", ¿hem d'entendre que cada ciutadà ha enraonat sobre els diferents camins i llavors n'ha triat un?, ¿què la "tve" ens ha embotit, a tots, una idea prefabricada i que s'anomena "lliurement"?... Quan sentim partit (posau aquí el que vulgueu) ¿hem d'entendre que es tracta d'un grup de persones que lluita amb fe per a la comunitat o una suma d'individualitats on cada una lluita per a ella?...

I així, tira que tira. Potser ja no queda altre remei que posar adjectius (com apuntà en Jaume Santandreu) a tots els substantius de significat incert. I esperar; esperar molt i amb paciència el dia on la boira es dissiparà. I també lluitar, molt i amb paciència, per tal d'assimilar, de posar en la capa inferior del solam del pensament, els nous conceptes, un nou i encara enperançador "ésser", la nova forma de vida.

REFERÈNDUM

J. cortès

Vists, al darrer número de Flor de Card, els resultats del Referèndum A Sant Llorenç, hem cregut interessant comparar-los amb els de les diferents comunitats amb les que estam lligats -Illes, Països Catalans i Espanya- per veure, així, si -o si no- hi ha semblança de tendències. Ens ha estat impossible con seguir els resultats dels Països Catalans i per tant donarem solament els de les altres dues comunitats.

	VOTS	%votants	%electors	%votants	%electors	%votants	%electors
SI	1985	92,11	62,46	89,54	63,03	87,87	58,97
NO	34	1,57	1,06	4,76	3,35	7,83	5,25
BLANCS	102	4,73	3,20	4,87	3,43	3,55	2,37
NULS	34	1,57	1,06	0,83	0,58	0,75	0,50
ABSTENC.	1023		32,19		29,58		32,89
VOTS	2155		67,81		70,42		67,11

Com es veu no hi ha massa diferència en els percentatges. El de SI fou una mica major que el de les Illes i que el d'Espanya, i el de NO tot el contrari. ¿Vol dir això que la gent segueix més les ordres de la TVE i que hi ha poca gent d'extrema dreta? ¿Qui ho sap?.

Els blancs són bastant semblants, però de nuls en tenim el doble. La gent que fa feina de bons i de veres amb les mans ho té bo de fer agafar dues paperetes en lloc d'una.

Poc més o manco com al reste d'Espanya, a Sant Llorenç hi va haver una tercera part del cens que no va anar a votar ¿Pere-sa? ¿Llistes equivocades? ¿Malalts? ¿Desencís? ¿Esquerra radical? ¿Fer el contrari a la TVE? Un poc de tot.

HISTÒRIA de Sant Llorenç

La publicació del primer llibre de la "Història de Sant Llorenç d'els Cordassar", corresponent als segles XIII - XVI, del qual és autor el felanitxer Ramon Rosselló Vaquer és un fet ben positiu, que hem de comentar per tal d'intentar conèixer la seva significació, tot i que ens és molt proper en el temps. Parlem-ne, doncs.

No cal insistir en alguns aspectes, per tal com el pròleg n'és prou aclaridor, i, a més a més, està escrit per una persona prou informada en la matèria.

Sembla que darrerament s'ha posat de moda això de fer històries locals, potser perquè és un camp descobert suau i és un camp que té moltes coses que mostrar-nos.

Des del meu punt de vista, les històries locals tenen una virtut, i és la d'apropar-nos a la vida diària i real de les persones de l'època a què es refereix.

Massa sovint la Història ha caigut en la temptació de parlar només dels reis i de llurs batalles, de grans fets internacionals, d'una estructura econòmica abstracta, d'una política complicada, d'una cultura elevada.

Les històries locals ens acosten més a la vida de les persones. La "Història de Sant Llorenç" ens parla dels senyors i dels esclaus, dels notaris, dels casaments, de l'agricultura com a únic mitjà de vida; ens parla del batle i del rector, de la pesta, del perill en què vivien els habitants de la contrada d'invasions de moros i pirates. Potser sigui això que fa a les històries locals tan interessants.

Es clar! No hem d'oblidar els reis i les batalles! Però no hem d'oferir només una cara de la moneda. Es tracta de fer una Història "total", econòmica, política i cultural; una Història que tenguin en compte totes les classes socials.

P. J. HULL

ACORDS DE L'AJUNTAMENT

El dia 1 de desembre de 1978, la Corporació Municipal va celebrar una sessió extraordinària, sota la presidència del Sr. Batle; es va decidir comprar pel preu de un milió de pessetes un terreny de 1900 metres que estava en venda, contigu al Camp Municipal de Deports. Aquests terrenys es compren amb la finalitat de construir-hi un camp de tennis i altres instal·lacions.

Per a la compra del terreny es disposava de 450.000 ptes. La resta es consignarà en el pressupost de l'any 1979.

Finalment, es va facultar el Sr. Batle per signar tots els documents que siguin necessaris per a l'execució de l'acord anterior.

preguntes sobre ... "SA CABINA"

9. pont

Puc fer preguntes?, sí, gràcies; veiam, veiam...qui em pot dir:

Si la Declaració Universal dels Drets Humans, aprovada i proclamada per l'Organització de Nacions Unides el 10 de desembre de 1.948, a l'article 12 diu: "Nadie será objeto de ingerencias arbitrarias en su vida privada, su familia, su domicilio o su correspondencia, ni de ataques a su honra o a su reputación..."

Si la Constitució Espanyola, publicada en el B.O.E. el 29 de desembre de 1.978, a l'article 18 diu: "Es garanteix el secret de les comunicacions i, especialment, de les postals, telegràfiques i telefòniques, excepte en cas de resolució judicial."

Si en el "Fuero de los Españoles", Llei Fonamental espanyola promulgada el 17 de juliol de 1.945 i modificada per la Llei Orgànica de 1.967, ja es garantitzava la inviolabilitat de correspondència.

Si pobles més grans, iguals i més petits (cal anomenar-los?) que el nostre disposen de "cabines",-locutoris complets, prismes de vidre, rectangulars, tancades de dalt a baix.

Si nosaltres, els llorencins, som ciutadans espanyols normals, amb els mateixos drets i obligacions que els altres.

...

¿Per què hem de suportar que la C.T.N.E., la Telefònica, que és un monopoli de l'Estat, ens endossi, solament, un mig locutori que no garanteix, ni pot garantir la possible i lògica intimitat de les converses telefòniques?.

¿És que, tal vegada, els llorencins i sols els llorencins, estem obligats a posar telèfon particular, a fer una lògica consumició a un cafè o a haver d'abusar de la confiança d'un amic si volem optar al secret de la comunicació telefònica que per dret ens pertany?.

A nivell de poble, ¿quins interessos hi va haver a l'hora del muntatge?, ¿a qui toca o tocava fer passes?

Si algú de vosaltres té una resposta, en sap la prima, que ho digui, per favor, i al manco ens assabentarem. Gràcies.

ORDENACIÓ DEL TERRITORI

Hem rebut de la Conselleria d'Ordenació del Territori de les Illes Balears un document titulat "Criterios generales de trabajo", del què intentarem fer una síntesi, tot i que aquest document, de quinze fulls, exposi uns criteris ja ben "generals".

Consta de tres parts. La primera es refereix a la necessitat d'una ordenació del territori. D'aquí s'arriba a unes alternatives (segona part) i a la proposta d'un pla d'actuació a diferents nivells: ordenació general del territori, medi ambient, vivenda i urbanisme (tercera part).

La necessitat d'una política d'ordenació territorial a les Balears, segons aquest document, està determinada fonamentalment per dos fets:

1) La globalització dels problemes. És a dir, els problemes d'un poble o d'un barri acaben afectant el conjunt de l'illa. A més, el procés de desenvolupament econòmic duu a una interrelació de tots els sectors espacials.

2) El caos provocat per l'anàrquic creixement dels darrers anys. La configuració actual del territori balear és el resultat de la vigència d'un determinat model de creixement quantitatiu (més hotels, més comerços, més autopistes...) basat en el turisme que ha provocat tota una sèrie de contradiccions: ha impedit el desenvolupament d'altres sectors com l'agricultura i la indústria; està despoblant molts municipis; està egredint, mitjançant la proliferació indiscriminada i càctica de la urbanització, el nostre marc físic de vida, i el fa progressivament inhabitable.

Davant això, segons el document, es pot elaborar una alternativa que proposi un doble objectiu:

1) Crear les bases territorials d'una futura societat socialista, és a dir, crear les condicions espacials necessàries per tal de fer progressivament més difícil la perpetuació de l'explotació capitalista. Per a això, cal crear els instruments adients perquè les illes, contrades, ciutats i pobles puguin planejar d'acord amb llurs interessos l'ús que faran de llur espai.

2) Conservar el marc espacial d'assentament contra la degradació.

D'acord amb tot això anterior (i seguim transcrivint els paràgrafs més importants del document), la Conselleria fa unes propostes i articula un pla d'actuació a diferents nivells i plaços d'execució.

Ordenació general del territori:

L'instrument bàsic de la política d'ordenació territorial al serà el Pla Director Territorial de Coordinació. És imprescindible que l'elaboració i la gestió del Pla estigui en mans del Consell General Interinsular i no de l'administració central de l'Estat.

Cada illa ha de tenir autonomia per decidir els seus objectius i els mitjans que ha de posar en pràctica per aconseguir-los.

Per evitar que continuï actuant la dinàmica capitalista de concentració, cal fer una "comarcalització" de les illes majors -Mallorca, Menorca i Eivissa-. La constitució de les comarques té l'objectiu d'organitzar el territori de tal manera que es creïn els contrapesos que evitin el pes desmesurat de les capitals insulars i els problemes conseqüents d'aumentament i concentració.

Cal fer un estudi de les necessitats d'adscripció de sòl per als diferents usos. Per realitzar aquest pla, s'ha de limitar dràsticament el creixement de l'espai dedicat al sector turístic, s'han de realitzar estudis que tendeixin a la implantació d'una petita i mitjana indústria, s'ha de protegir l'agricultura i realitzar una política d'Ordenació del Territori coherent amb plantejaments demogràfics seriosos.

Cal formular una política de transports que intenti su-primir majors necessitats de transports, que fomenti el transport col·lectiu públic enfront del privat individual.

Medi ambient:

Cal establir un estatut legal de protecció per als espais naturals més importants.

S'ha d'aconseguir per a tot el territori en general un nivell de respecte.

Es necessari lluitar contra l'erosió de la terra, mitjançant la repoblació forestal i la protecció dels boscos.

Cal intentar resoldre el problema dels incendis, atacant les causes que els promouen.

S'ha de lluitar contra la contaminació de la mar.

Es necessari intentar resoldre el problema de l'eliminació de fers.

Cal lluitar contra la contaminació acústica en el medi urbà, promoure accions per tal de millorar la qualitat de vida.

Vivenda:

Política d'intervenció en el control del sòl, mitjançant la limitació de la conversió de més sòl rústic en urbà, el control dels preus del sòl urbà, la municipalització del sòl de reserva urbà.

Programa de vivendes subvencionades per a les classes més baixes.

Defensa dels barris interiors degradats, amb la dotació en infraestructures i la tendència a limitar densitats.

Urbanisme:

En base al Pla Director Territorial, s'haurà de procedir a la revisió o redacció dels Plans Generals Municipals.

Política de creació d'equipaments col·lectius (espais públics, centres docents, guarderies infantils, centres d'assistència sanitària...), sobretot en els barris més degradats, en què resideixen les classes socials explotades.

Implantació en els pobles de les Illes i en els barris de les ciutats del major nombre d'activitats i institucions oficials, generalitzant els centres urbans, per tal d'acabar amb el monopoli del centre de Palma.

ES RACÓ DE SA PADRINA

Sant Antoni va per mar
sonant una campanilla
i amb la seva guitarrina
tots es peixos fa ballar.

N'Andreu què se deu pensar
que han donat infern a rotes,
Nostro Senyor els veu totes,
cap ni porem amagar.

M'agraden ses figues seques
i d'estiu no en sé assecar,
un homo qui compra es pa
deu fer ses llesques estretes.

Si jo fent gloses poria
pagar un arrendament
maldament s'any fos dolent
an es senyor el bostreuria.

Qui poc t'atany poc te plany.

Qui poc pasta prest se renta.

Qui no se cansa, alcança.

Qui du quimera no dorm.

J. roselló

PARLEM DE POESIA

A MIQUEL DOLÇ, nat a Santa Maria del Camí l'any 1912, li pertany l'honor d'esser el primer autor mallorquí contemporani que va publicar un llibre després del 39: El somni encetat (1943). A aquest han seguit Ofrena de sonets (1946), Elegies de guerra (1948), Petites elegies (1958) i Flama (1962). Humanista de sòlida formació i vocació profunda, Miquel Dolç infon a la seva poesia un alè clàssic que el vincula a les millors tradicions de l' "Escola mallorquina". Els seus versos, musicals, harmoniosos, impecables, s'inscriuen també dins la línia tradicional; però són més exigents i s'adapten amb rigor més ajustat al concepte, que no ho feia la mètrica fàcil de molts d'adeptes de "l'Escola".

També és interessant observar-hi, de manera especial en El somni encetat, un caire galant, gairebé frívol que anima alguns poemes d'una gràcia fresca i saborosa... (La Literatura moderna a Les Balears, J.M. Llompart, p.183)

TRANSPARENCIES

Is el teu cos una rialla
 dins la rossor d'un cap-al-tard.
 La simpatia s'ammiralla
 en el teu front de perla i nard.

Llavis eixuts que tu acarones,
 de mica en mica van rient;
 ton cor navega en clares ones
 de pietat i sentiment.

Per l'horitzó de ma tristesa,
 cobert de cendres i d'abrulls,
 una diàfana dolcesa
 plou el verd poma dels teus ulls.

Voleia a lloure l'alegria
 al teu entorn, com un ocell:
 dansi la vida en l'harmonia
 del teu crepuscle massa vell.

Fins en ta gola la recança
 és un sospir de violí:
 la fulla cau en delectança
 si el teu cor l'emmustei.

Si vetlles tu, dins la nit crua
 deixa el neguit un bri d'estel.
 Amor i Mort ton cos trspua
 com un vel.

=====

MOTIU MANLLEVAT

¿Per què em demanes poesia,
 boca de grana i de tissú?
 Pensa en la meua llunyania
 i percebràs el meu cor nu...
 ¿Per què em demanes poesia?
 Obre els teus llavis: la tens tu!

ALCOHOLISME

Quizás previamente a definir qué es el alcoholismo convenga aclarar una serie de afirmaciones muy extendidas que, como veremos después, están en relación directa con los grandes intereses económicos, con la tradición sociocultural, etc., y que hablan de lo que no es el alcohol y de lo que no son las bebidas alcohólicas. Así, podemos afirmar que la cerveza no es un alimento; el vino no hace sangre; el coñac no es cosa de hombres; el alcohol no estimula cuando se está deprimido; el alcohol no aumenta la resistencia al frío; el wiskey no es ni un vasodilatador coronario ni es bueno para el corazón; el vino no es sano y las ruinas que se dan a los niños no estimulan su crecimiento ni abren las ganas de comer. Todos ellos son tópicos muy extendidos y que sólo contribuyen a un mayor consumo de bebidas alcohólicas.

Nosotros creemos que el alcoholismo como fenómeno ligado al uso y abuso del alcohol es una toxicomanía o drogodependencia. Ya que el alcohol en sí es una droga como lo puede ser cualquier otra; aunque nadie asocie la palabra alcohol con la droga.

¿Qué por qué nadie asocia droga a alcohol? Muchas razones contribuyen a ello. La tradición cultural; las connotaciones místico-religiosas que arrastra la palabra alcohol; los grandes intereses económicos....

España es el tercer país productor de bebidas alcohólicas: grandes extensiones de terreno son empleadas para el cultivo de la vid y toda esta producción debe ser colocada en el mercado porque las grandes firmas y monopolios no pueden permitirse la pérdida de las ganancias que supone su consumo por la población bebedora.

Por ello es lógico, dentro de la lógica capitalista de explotación y venta del producto, que se fomente por medio de campañas publicitarias el consumo de toda clase de bebidas alcohólicas. Como ejemplo, valga saber que el 25 % de los ingresos que recibe TVE en concepto de publicidad es por propaganda de bebidas alcohólicas.

Todo esto contribuye a que sea tan difícil el tratamiento. Este debería partir de campañas de información precisas para aclarar los equívocos y luchar contra los intereses que anteriormente hemos apuntado. El tratamiento no es, pues, exclusivo del médico, sino tarea común de educadores, legisladores, políticos....

El alcohol es la sustancia de la cual existen mayores evidencias de producción de trastornos lesionales sobre órganos, tejidos y sistemas (ataca prácticamente cualquier parte del organismo).

No se es alcohólico porque uno se emborracha. Hay que aclarar que muchas personas alcohólicas nunca se han emborrachado. Y que lo esencial del alcoholismo es que el alcohólico no puede prescindir del alcohol; para lo cual, aún dependiendo de variaciones individuales, es necesario que ese contacto con el alcohol haya sido de años. Por las condiciones culturales propias es corriente que en España la carrera del alcohólico comienza desde su casa, desde pequeño; es normal que durante las comidas se beba; ya desde niño puede iniciarse la escalada alcohólica.

Un alcohólico no es, pues, un borracho. Un alcohólico no es un vicioso. Nosotros creemos que el alcoholismo no es ni un vicio ni tampoco una enfermedad. Quizás sea una conducta, un hábito. Quizás también la personalidad previa contribuya, además de todos los factores antes apuntados, a que una persona sea o no alcohólica. Pero sobre todo no hay que olvidar que las causas del alcoholismo son sociales y están relacionadas también con las dificultades y frustraciones de una existencia competitiva, absurda y consumista. Podríamos decir, pues, que es un problema social al cual contribuyen una serie de causas tanto individuales como sociales. Y es en función de este último tipo de causas por lo que se hace tan difícil el tratamiento que no consiste tanto en el tratamiento de las consecuencias físicas, sino sobre todo, en la liberación de la dependencia al alcohol, siendo preferible al manicomio un tratamiento ambulatorio siempre que éste sea posible, con psicoterapias individuales y en grupos de discusión.

Para terminar, ¿cual sería el tratamiento para las causas sociales? Que cada cual responda a esta cuestión abierta.

José Me Corrales

Médico del servicio de ATA (Asociación para el tratamiento del alcoholismo)
C/ Rodríguez Arias, 20 CIUTAT Tel. 216288

Según parece este año no habrá pactos económicos; la Patronal se ha cerrado en banda y por su forma de proceder es muy difícil que se llegue a un acuerdo. Las propuestas de la Patronal son ridículas e inaceptables; ese 10 % de tope salarial que ofrece es una burla a la clase trabajadora, con ello lo único que conseguirán es echar a la clase obrera a la calle; parece que no quieren darse cuenta del peligro que ello conlleva, piensan que aún así la peor parte la llevarán los trabajadores.

Creemos que el querer ree lanzar la economía nacional a costa de los trabajadores es muy peligroso y si queremos evitar este peligro las Centrales Sindicales de CLASE tendremos que bregar mucho de lo contrario nuestro poder adquisitivo se vendría por los suelos. Evidentemente, para estos próximos meses caducan la mayoría de los convenios, algunos ya han sido denunciados. La batalla será dura, indudablemente pero si queremos conseguir que nuestro poder adquisitivo al menos se mantenga habrá que afrontarla, de lo contrario la clase obrera se vería en una situación muy difícil. Pero si es necesario saldremos a la calle, demostraremos la poca inteligencia y la irresponsabilidad de la Patronal, que somos lo suficientemente fuertes para darles la batalla y que ya, la clase trabajadora esta harta de ser siempre la cabeza de turco.

Ante el inminente aumento del petróleo con todo el arrastre que ello supone es impensable la aceptación de una subida tope del 10 % cuando todos sabemos que la subida del coste de vida se situa entre el 17 y el 18 % aceptarlo supondría poner la cabeza sobre el pilón y a eso no están dispuestos los trabajadores.

Por ello en estos próximos meses debemos luchar por unos convenios justos y suficientes tanto en su aspecto social como el salarial, para que no tengamos que empeñar nuestro "traje de boda" para poder comer, como pretende que hagamos el Sr. Ferrer Salat y Compañía.

UNIO LOCAL DE
SANT LLORENÇ

Por eso, compañeros no olvidemos que la lucha sindical continua y debe continuar hasta que finalice la explotación del hombre por el hombre.

¡ Salud Compañeros !

Ignacio Umbert ler Secretario de U.G.T.
En San Lorenzo

CLASSES SOCIALS I LLENGUATGE

J. Vidal a.

L'ESNOBISME DELS MALLORQUINS

El príncep de Lampedusa, a la seva novel·la II Matteo, ens conta que quan es concerta el matrimoni del nebot del príncep de Salina amb la filla del botle geri-baldí, aquest, a la visita que fan ell i la seva dona als prínceps, després de fer relació de les seves riqueses, intenta fer avinent una suposada dignitat aristocràtica per part de la família de la seva dona, discurs que el príncep interromp i dona per escoltat, amb paternal i aristocràtic desdeny. Quan el matrimoni de la senyora Ignàsia Rosselló amb el pubil i únic individu de ca N'Olga que, a finals del segle XVIII, quedava de la il·lustre família suposava, per tant, la sola possibilitat de perpetuar la casa, va ésser consentit per rei, suplint així la manca d'autorització paterna, els Rossellons s'apressaren a provar la noblesa del seu llinatge i varen obtenir sentència favorable, en el sentit que dona Ignàsia Rosselló era descendent del famós Ferrer de Rosselló, com a descendant de Pere Rosselló, que, el 1528, havia obtingut de l'emperador Carles V el mateix reconeixement. Però ja hem vist que ningú no va creure en tals pergamins, i és que la consciència popular no es canyira fàcilment, per moltes proves i documents que es treguin a col·lació.

La quantitat de versos pamfletaris que l'àfer va originar és notable, i només té comparació amb la que va desfermar l'abolició o la reinstauració del tribunal del Sant Ofici, a conseqüència dels avatars polítics d'aquells, si fa no fa, mateixos temps. En Bover en copia deu, de diversa llargària, a les seves Miscel·lànies; tots són en mallorquí planor -massa i tot, de vegades, com veurem-, llevat de dos, que són en castellà: el número 3, que comença Que Soler fue carcelero/ en Mallorca es bien sabido..., i el número 4, que du per títol Pascua fijado por las escuinas de esta Ciudad el día 22 Abril de 1808, i comença: Del Regente y Monserrate / la so-verbia feneció... De tot aquest aplec, reunit sota el títol comú de Poesias de las revoluciones de Soler, denigrando sus amigos y carientes. 1809., potser val la pena de reproduir l'única que és atribuïda a un autor conegut. És la que du el número 7, titulada Armas d'En Rosselló i el peu posa, entre parèntesis: De Don Joan Salas. Aquest senyor Joan Salas i Cotoner és, segons En Bover, l'autor d'una tragèdia que, pel tema i l'època, suposam de tall neoclàssic, Marc Antoni, d'un poema en 125 octaves, en castellà, Los juegos de los niños -que no sé de què devia anar-, i d'un volum de poesies líriques "en nuestro idioma", que En Bover va regalar al marquès de la Romana i que sap ara on deuen ésser; diu en Bover que a la portada del volum on eren aplegades i copiades de lletra del mateix Salas hi havia aquests versos:

Poesies mallorcuinas,
escritas per Joan Salas,
que ha acaladas sas alas
quant ha vist cu' eran ruinas.

Els versos contra els Rossellons que suara he esmentat són dues dècimes i fan així:

1a.

Per morrió tens s'ambut,
es grifó tens per pistola,
espasa, sa cantimplora,
roda des vall per escut;
per certutxera, es cuixal
(no trobes que no va mal?).
Po'-hi sa bóta per tambor
i sa vela per bandera,
i tens sa noblesa entera
de Casa de Rosselló.

2a.

Si es trofeos no són massa,
po'-hi sa ploma per fusell
i la forca per castell;
per espolata, sa tassa,
i s'estirapeu que faça
per sa banda i es galons,
i dos flascos per canons,
es fogó será es murter
i tens armat cavaller
la Casa de Rossellons.

.../...

La composició no és d'allò, i per ventura San Joan Sals tenia raó d'acalar les ales en vistes a la roïndat de les seves poesies. Però, tot i tan malgironades, tenen l'interès de donar-nos per dues vegades la forma vulgaríssima 'poy' (que jo transcriu 'on'-hi), equivalent a 'posa-hi'; cosa que demostra, una vegada més, que no ens podem fiar del llenguatge escrit, sobretot en breus temps de decadència cultural, per establir amb coherència les solucions de la diestràtica. Els senyors feien en la seva pròpia llengua, popularisme de baixa qualitat, com, en castellà, feien cultisme extremant perquè, essent el castellà, per ells, una llengua externa, no sabien fer altra cosa més que literatura purament llibresca.

COL·LABORACIÓ

He tenido ocasión de asistir a una reunión del Partido Comunista de la Islas Baleares, dedicada a las cuestiones que mas afectan a la mujer, ciudadanas doblemente explotadas, las que trabajan, como obreras, igual que a los hombres y después como mujeres con la marginación que históricamente han padecido la mayor parte de ellas sin darse cuenta siquiera. Pasará mucho tiempo hasta que la mujer consiga su auténtica emancipación, pienso que aún en el socialismo, la mujer tendrá que seguir luchando para que se la considere con todos los derechos igual al hombre.

Al oír hablar de los problemas de las mujeres me acordé de las mujeres de San Lorenzo, de tantas mujeres que trabajan en su casa, para ayudar al salario del marido, para ganar unas pesetas que siempre van bien, en estos tiempos en que todo está tan caro. Es muy comprensible que estas mujeres acepten el trabajo en las condiciones que le ofrezca la empresa ya que les da la impresión que este no es el trabajo fundamental que proporciona el dinero a la familia ya que esto está cubierto por el marido. En mi artículo no quiero de ningún modo perjudicar a estas mujeres, a estas cientos de bordadoras de San Lorenzo que hacen verdaderas obras de arte, con sus bordados a mano.

Sólo hacer unas reflexiones que pueden ayudarles a exigir de las empresas sus derechos, y a estas empresas recordarles que los beneficios que sacan sobre el dinero de estas mujeres, aunque ellas estén de acuerdo, es auténtica explotación.

En primer lugar, este trabajo hecho en casa se suele pagar por debajo del que se realiza en las fábricas y a destajo, con lo que tienen que hacer muchas horas para ganar algo sustancial.

En segundo lugar no están aseguradas, con lo que al llegar a la vejez no tienen derecho al subsidio a pesar de haber trabajado toda su vida y por otra parte a la empresa le sale el producto mucho mas barato ya que dejan de pagar la cantidad que cada empresa debe pagar por sus trabajadores según marca la ley.

En tercer lugar no pertenecen a ningún sindicato que pueda defender sus intereses.

En cuarto lugar no reciben pago alguno ni gratificación por horas extraordinarias, ni pagas extras de Navidad ni Julio, ni tienen vacaciones ni beneficios. Podría alargarme mas pero creo que mi objetivo está cubierto: demostrar como las empresas hacen su agosto sobre la necesidad o la ignorancia de tantas mujeres que deberían empezar a reclamar sus legítimos derechos, como han hecho algunas de Cala Ratjada, que han dicho a sus patronos que si no las aseguran no trabajan. Han perdido el miedo a quedar sin trabajo porque saben que si ellas se niegan se acabó el negocio de la empresa. No sería facil para las treinta casas de bordados encontrar de repente mil mujeres que supieran bordar como lo hacen las de San Lorenzo y tendrían que ceder ésta en vuestras manos; una sola no conseguiría nada, pero todas juntas mejoraría vuestras condiciones presentes y aseguraría vuestro retiro en la vejez.

Mujeres de San Lorenzo, la voz del Partido Comunista está con vosotras. No os dejesis explotar. ¡Adelante!

Molts d'anys i bons.

GASPAR SOLER RIERA

VIAJES MANACOR S.A.

Puede facilitarle todo tipo de viajes tanto en barco, avión y ferrocarril. Viajes organizados por avión como Madrid, Canarias, Londres, Amsterdam, París, Copenhague, etc. E igualmente cruceros en el Mediterráneo en magníficos buques. También por carretera en autocares climatizados; por toda España y en el extranjero. Llámennos y les informaremos, que serán bien atendidos por personal experto, o pasen por nuestras oficinas situadas en Avda. 4 de Septiembre, 1 - MANACOR - Teléfono 55-06-50

ELECTRODOMESTICS
I
FONTANERIA

ORDINAS - FEBRER

Major, 22 - T. 569100

DISTRIBUIDOR OFICIAL

BATEC

5.- Avui, a sa plaça des Pou Vell, ha començat a funcionar sa benzinera. Emperò, per ara i per desgràcia, només venen dues castes d'aquest ditxós brou: "super" i "gasolao".

6.- S'ha celebrat es Referendum sobre sa nova Constitució.

7.- Un grupet de nins i nines han participat en es concurs de nades que se celebra a Porto-Cristo.

11 i 12.- Hi ha hagut un festival infantil a sa Sala Rigal. Actuaven ets alumnes d'ESB de Sant Llorenç.

14.- A sa Biblioteca Mn. S. Galmés, En T. Bennàsser ha seguit ses xerrades programades per aquest curs.

16.- Uns nins cercaven verdet per fer es betlem, i entre s'estació i es túnel, abaix de sa via i a sa part des poble, n'hi ha hagut un que ha trobat l'amor En Francesc Poca-Paia que feia devers cinc setmanes que havia desaparegut.

21.- Conferència de M'Aina Moll a sa Biblioteca. L'organitzava es Centre d'Esplai.

22.- A ses Escoles han posat punt. Dia des Gall (no n'hi ha tants com altre temps). A Madrid han fet sa rifa de sa Loteria, a Sant Llorenç hi ha hagut molta magror.

Es vespre, a la parròquia hi ha hagut un festival de tema nadalenc per ambientar ses festes que s'acosten. Estava organitzat pel Catecisme parroquial amb

23.- Es Centre d'esplai amb col.laboració s'Ajuntament ha fet un betlem davall es porxets de sa plaça. I en veritat se pot dir que no ha durat re Nadal a sant Esteve; ens manca a tots molta educació i respecte per ses coses.

24.- Matines, o millor dit, missa de mitjanit; ha cantat sa Sibila Mn Francisca Puigròs Morey; entre estrofa i estrofa sonava l'orgue i refileaven es rossinyols.

Durant ses festes la gent ha fet sa Guixa.

29.- Es President des Govern ha anunciat eleccions generals i llavors ses municipals.

31.- S'ha acabat l'any.

=====

Moviment parroquial durant l'any 1978:

Baptismos:	29.	17 nins i 12 nines.
Noces:	11.	
Morts:	47.	28 homes i 19 dones.

G. Quina i J. Rosselló

HEM REBUT

-Diverses fulles del PCIB on donaven la seva opinió dels resultats del Referendum i informaven de les Jornades sobre la dona, a més del Mundo Obrero semanal.

-Un llibret del Ministeri de Cultura damunt la realitat cultural de Espaya.

-Un escrit sobre la Vall d'Ariant d'En Bernat Cifre.

-Les revistes de la Part Forana de Mallorca.

PREMSA FORANA

Amb assistència de les publicacions DIJOUS, FELANITX, FLOR DE CARD, SANT JOAN, SÓLLER i VORA MAR i de representants del PCIB i del Centre d'Informació per a professionals d'Educació Especial, es va celebrar, el dia 20 a Inca, la trobada de Premsa Forana corresponent al mes de desembre.

Segons l'ordre del dia s'havien de discutir dos punts: el projecte d'estatuts per formar una Associació i l'editorial conjunta sobre el tren.

El primer punt, el de l'estatut, es va discutir durant ben 'prop de dues hores, fins que, veient que es faria molt tard, s'acordà que s'acabaria de perfilar a la propera trobada, devers mitjan febrer.

Després del sopar s'aprovà l'editorial sobre el tren sens modificacions.

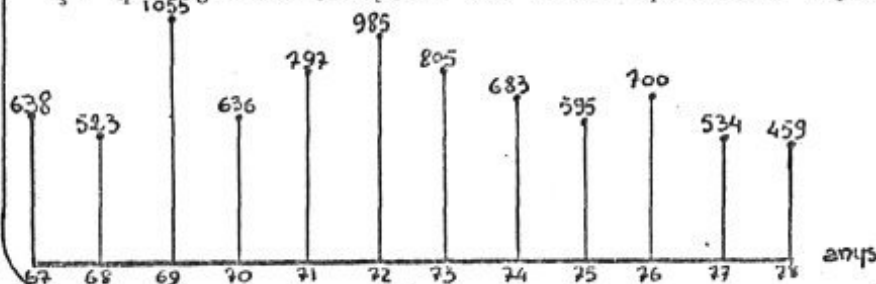
Propostes -Segons una idea del representant del PCIB s'acordà que el proper editorial versaria sobre la defensa ecològica i urbanística de l'Illa. En Lleonard Muntaner fou l'encarregat de cercar la persona adequada per redactar-la.

-En Manuel Picó suggerí la possibilitat de convidar, a les trobades, a persones enteses d'un tema determinat per tal de poder-li fer preguntes entre tots.

-Es va nombrar una comissió gestora composta de tres membres (En Gaspar Sabater, En Manuel Picó i En Santiago Cortès), elegits pel sistema de paperets, que s'encarregaria de coordinar les Trobades fins que fossen aprovats els estatuts.

j.

veure en el gràfic, ha estat el més sec de tots els anys d'ençà que jo me complico la vida apuntant aquestes coses.

Francesc Umbert

Francisco Umbert Perelló

CA'N XISC

Reparaciones Eléctricas del Automóvil

c/. Clavel, 20 — Teléf. 56 90 67

EL TEMPS

Durant l'any passat recollirem de vers 459 litres d'aigua per metre cúbic;

Boires, lo que se diu boires n'hi va haver deu;

Setze vegades sentírem tronar d'aprop;

Nou pics romperem el cristall de les gelades;

La ventada més grossa, devers mitjan octubre, va passar els 100 Qm/h i se'n va dur arbres i uralites;

Durant vuit o nou dies l'humitat no va arribar al 40%; Les nits més fredes -a mitjan febrer i a finals de novembre- baixàrem fins a 1°C.

Deim les nits perquè sol fer més fred que de dia.

A mitjan juliol tenguérem, amb 36 °C el dia més calent.

L'any que acabam de despedir ha estat afavorit en ventades: dues de fortes i amb domini del Ponent.

En quant a brusques, com podeu

IIIIII VOLEM
NOMS
POPULARS
I
EN
MALLORQUI
A
PLACES
I
CARRERSIIIIII

DARRERA PLANA

FLOR DE CARD

Bolletí-revista del Club Card.

Sant Llorenç des Cardassar.

Edita el Club Card.

Desembre de 1.978.

Número 28.

Dipòsit legal: 765-1973.

Director: Bartomeu Domenge i Amer.

INDEX

1	Portada	Miquel Rosselló
2	Editorial	Prensa Forana
3	Una mica de repàs al 78	Guillem Pont
7	Mots cremats	Guillem Pont
8	Referèndum	Josep Cortès
9	Història de S.LL. - Acords	Pere J. Llull
10	"Sa Cabina"	Guillem Pont
11	Ordenació del territori	Pere J. Llull
13	Es racó de sa padrina - poesia	Joan Rosselló
15	Alcoholisme	Josep M ^a Corrales
16	UGT	Ignaci Humbert
17	Classes socials i llenguatge	Jaume Vidal A.
18	Col.laboració	Gaspar Soler
19	Batec - varis	J.Rosselló - G.Quina
20	Prensa Forana - el temps	J.Cortès - F.Umbert
21	Darrera plana	

COL.LABORA

A la màquina d'escriure: Elisabet Nicolau

NOTA

Els articles aparescuts en aquesta i en totes les revistes que hem fet fins ara expressen UNICAMENT l'opinió dels seus propis autors. No sé quantes vegades ho haurem d'arribar a dir perquè tothom se'n doni compte!. No vol dir ni de molt! que la revista, pel sol fet de publicar un article, estigui d'acord amb ell.